

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m. v.

(Lovforslaget (nr. 17) findes i tillæg A, sp. 481, fremsættelsen i tidenden sp. 116).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ejner Nielsen: Det lovforslag om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning, der her i dag er til første behandling, har baggrund i kommunalreformen, der træder i kraft den 1. april 1970, da også dette lovforslag skal træde i kraft. Her havde socialdemokratiet ud fra tidsmæssige grunde gerne set, at undervisningsministeren havde opfyldt det løfte, der blev givet, da lovforslaget om amtsrådenes og amtskommunernes overtagelse af skolerådenes og skolefondens opgaver m. v. den 19. marts 1969 blev fremsat her i folketinget. I bemærkningerne til dette lovforslag var det ministerens tanke, at lovforslag om styrelsen af kommunernes skolevæsen skulle fremsættes i sidste folketingssamling med henblik på genfremsættelse i begyndelsen af folketingsåret 1969-70.

Det var derfor med en vis spænding, man kastede sig over dette lovforslag. Alle forventede, og vel med god grund, at den decentralisering, som allerede i 1965 blev påbegyndt i undervisningsministeriet af den socialdemokratiske undervisningsminister, ville fortsætte og blive forstærket. Når jeg mener, at decentraliseringen ville blive forstærket fra 1. april 1970, da skyldes det kommunalreformens ikrafttræden, for specielt decentralisering er jo et af hovedmålene i kommunalreformen. Her mener socialdemokratiet, at undervisningsministeren ikke i tilstrækkeligt omfang har levet op til dette hovedmål. I denne forbindelse kan jeg pege på to ting.

Efter lovforslaget er det kommunalbestyrelsen, der ansætter ledere og lærere ved kommunens skole- og undervisningsvæsen. Her er sket en decentralisering. Men lovforslaget fastholder den ordning, at skoleinspektører, rektorer, skoledirektører samt amtsskolekonsulenter og amtsskolekonsu-

lenter for fritidsundervisning skal ansættes af kongen. Her er ikke sket nogen decentralisering. Der er intet gjort for at rette de forskelle, der er mellem beføjelserne for kommunalbestyrelsen i Københavns kommune og kommunalbestyrelserne uden for København. Kommunalbestyrelsen i København ansætter sin skoledirektør, og man kan vel så med god grund spørge, hvorfor det ikke kan lade sig gøre i de øvrige af landets kommuner.

Primærkommunernes pligt til selv at udbygge deres skolevæsen opretholdes i fuldt omfang. Efter lovforslaget er det tanken, at bindende planer for skolevæsenets udbygning skal udarbejdes af amtsrådet, ganske vist i samarbejde med de kommunale skolemyndigheder, men efter retningslinjer, der er godkendt af undervisningsministeren. Når nu primærkommunernes pligt til selv at udbygge deres skolevæsen opretholdes i fuldt omfang, havde det været mere naturligt og i pagt med tendensen i kommunalreformen, at de enkelte kommunalbestyrelser udarbejder udbygningsplaner, som så godkendes af amtsrådet, der i forbindelse med godkendelsen påser den fornødne koordination inden for det samlede skolevæsen i amtsråds kredsen. Her er således heller ikke foretaget den decentralisering, som kommunerne havde ventet.

Mit parti hilser med tilfredshed, at alle bestemmelser om administration og styrelse af såvel folkeskolen, gymnasieskolen, ungdomsskolen som fritidsforanstaltninger nu samles i én lov. Der sker her en samordning og en forenkling.

Ligeledes kan hilses med tilfredshed, at der oprettes både en skolekommission og en fritidskommission efter samme principper; det bliver således muligt at sikre den nødvendige koordination af skole- og fritidsområdet.

En nydannelse er det, at skolenævn bliver obligatorisk nu fra 1. april 1970: der skal nedsættes skolenævn for hver selvstændig skole under kommunens skolevæsen. Spørgsmålet er så, om det tilsigtede mål nås: en øget forældreindflydelse. Efter de gældende bestemmelser om skolekommission og skolenævn er disse to organer sideordnet, idet skolenævnene er berettiget til at tage alle forhold vedrørende den pågældende skole under behandling og stille for-